

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

22 вересня 2015 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенди О.В.,
суддів: Гриціва М.І., Коротких О.А., Кривенка В.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом фізичної особи–підприємця (далі – ФОП) Аксьоненко Валентини Григорівни до державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва Державної податкової служби України (на сьогодні – державна податкова інспекція у Печерському районі Головного управління Державної фіскальної служби України у м. Києві; далі – ДПІ, ДПІС відповідно) про скасування податкових повідомлень-рішень,

в с т а н о в и л а:

ФОП Аксьоненко В.Г. звернулася до суду з позовом до ДПІ про скасування податкових повідомлень-рішень від 23 грудня 2011 року №№ 0000931704, 0000921704 (далі – спірні рішення-1) та від 19 червня 2012 року №№ 0006661702, 0006671702 (далі – спірні рішення-2).

На обґрунтування позову послалася на те, що протягом періоду, що перевірявся, вона була платником єдиного податку та на підставі договорів комісії транспортного експедирування надавала послуги з перевезення вантажів і транспортно-експедиційного обслуговування. За вказаними

договорами у неї не виникало право власності на кошти, передані за договором транспортного перевезення, а тому, на її думку, ДПІ помилково віднесла ці кошти до складу виручки.

Суди встановили, що ДПІ провела виїзну планову документальну перевірку ФОП ОСОБА_1 щодо дотримання вимог податкового, валютного та іншого законодавства за період з 1 жовтня 2008 року по 31 грудня 2010 року та за її результатами склала акт від 7 грудня 2011 року № 59/1704-1695327340 (далі – Акт).

У ході цієї перевірки було виявлено, що позивач, перебуваючи в перевірений період на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, здійснювала діяльність у сфері організації перевезення вантажів і у III–IV кварталах 2010 року перевищила законодавчо встановлений граничний обсяг виручки для суб'єктів малого підприємництва, що стало підставою для висновку ДПІ про необхідність оподаткування за загальною системою.

23 грудня 2011 року ДПІ прийняла спірні рішення-1, які були оскаржені в адміністративному порядку і за наслідками розгляду – частково скасовані та змінені.

На підставі Акта та рішення ДПС про результати розгляду повторної скарги від 11 червня 2012 року № 16268/10-2315 ДПІ прийняла спірні рішення-2.

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 3 вересня 2012 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 15 листопада 2012 року, позов задовольнив.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 23 жовтня 2014 року рішення судів попередніх інстанцій залишив без змін.

У заяві про перегляд судового рішення Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, ДПІ зазначає, що в доданому до заяви рішенні Вищого адміністративного суду України по-іншому, ніж в оскаржуваній ухвалі, застосовано положення статті 1 Указу Президента України від 3 липня 1998 року № 727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» (чинного на час виникнення спірних відносин; далі – Указ № 727/98). Просить скасувати рішення судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій та ухвалити нове – про відмову у задоволенні позову.

Колегія суддів вважає, що заява про перегляд оскаржуваного рішення Вищого адміністративного суду України підлягає задоволенню з таких підстав.

У справі, що розглядається, суд касаційної інстанції дійшов висновку про те, що виручкою від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та, відповідно, об'єктом оподаткування єдиним податком є лише комісійна винагорода, яка надійшла суб'єкту підприємницької діяльності – платнику єдиного податку як плата за надані послуги, а не вся сума транзитних грошових коштів, що підлягає обов'язковому перерахуванню третій особі (комітенту). Тому ці кошти не є виручкою від реалізації продукції (товарів,

робіт, послуг) та не можуть бути об'єктом оподаткування єдиним податком і не можуть враховуватися для визначення обсягу виручки з метою визначення можливості застосування спрощеної системи оподаткування.

Водночас у справі, рішення суду касаційної інстанції в якій додано до заяви, цей суд дійшов висновку про те, що кошти, отримані позивачем в рамках виконання зобов'язань з надання транспортно-експедиційних послуг на користь третіх осіб, є виручкою ФОП у розумінні статті 1 Указу № 727/98.

Аналіз наведених рішень суду касаційної інстанції дає підстави вважати, що цей суд неоднаково застосував зазначену норму права.

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції одних і тих самих норм права у подібних правовідносинах, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Згідно зі статтею 1 Указу № 727/98 спрощена система оподаткування, обліку та звітності запроваджується для фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи і у трудових відносинах з якими, включаючи членів їх сімей, протягом року перебуває не більше 10 осіб та обсяг виручки яких від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищує 500 тис. грн.

Виручкою від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) вважається сума, фактично отримана суб'єктом підприємницької діяльності на розрахунковий рахунок або (та) в касу за здійснення операцій з продажу продукції (товарів, робіт, послуг).

Тобто застосовується касовий метод обчислення виручки, при якому враховуються всі надходження коштів, отримані на розрахунковий рахунок або (та) в касу суб'єкта малого підприємництва.

Аналіз наведених норм матеріального права дає колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України підстави для висновку про те, що до обсягу виручки від реалізації товарів (робіт, послуг) необхідно включати суми всіх коштів, що надійшли на розрахунковий рахунок або (та) в касу платника єдиного податку – фізичної особи у звітному податковому періоді.

Як установили суди, ФОП ОСОБА_1, перебуваючи на спрощеній системі оподаткування, перевищила у III–IV кварталах 2010 року законодавчо встановлений граничний обсяг виручки від здійснення транспортно-експедиційних послуг.

Та обставина, що частина коштів, отриманих на рахунок ФОП ОСОБА_1, підлягала перерахуванню третім особам на виконання договорів транспортного експедирування, не є підставою для невизнання її виручкою від надання послуг.

Аналогічна правова позиція щодо застосування зазначених норм матеріального права була висловлена колегією суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у постановках від 6 березня 2012 року та 18 листопада 2014 року (справи №№ 21-34a12, 21-501a14 відповідно).

Оскільки суди першої, апеляційної та касаційної інстанцій неправильно застосували норми матеріального права щодо спірних правовідносин, усі постановлені у справі рішення підлягають скасуванню.

Враховуючи те, що обставини справи судами встановлені повно і правильно, колегія суддів вважає за необхідне відповідно до вимог пункту 2 частини другої статті 243 КАС ухвалити нове судове рішення.

Керуючись статтями 241–243 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

Заяву державної податкової інспекції у Печерському районі Головного управління Державної фіскальної служби України у м. Києві задовольнити.

Постанову окружного адміністративного суду міста Києва від 3 вересня 2012 року, ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 15 листопада 2012 року та ухвалу Вищого адміністративного суду України від 23 жовтня 2014 року скасувати.

У задоволенні позову фізичної особи–підприємця ОСОБА_1 до державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва Державної податкової служби України про скасування податкових повідомлень-рішень відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 3 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.

Головуючий

О.В.

Кривенда

Судді:

М.І. Гриців

О.А. Коротких

В.В. Кривенко

В.Л. Маринченко

П.В. Панталієнко

О.Б. Прокопенко

І.Л. Самсін

О.О. Терлецький

